
	<p style="text-align: center;"> МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ЦЕНТРАЛЬНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ Кафедра фінансів, банківської справи та страхування СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ </p>	
---	--	---

Назва курсу	Грошово-кредитні системи
Викладач	Гаврилова Наталія Валеріївна, кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування
Рівень вищої освіти, галузь знань, спеціальність, освітня програма	Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський) Галузь знань: 07 «Управління та адміністрування» Спеціальність: 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» Освітньо-професійна програма: «Фінанси, банківська справа та страхування»
Контактний телефон	+38(050)5657568
Е-mail	nh.15426378@gmail.com
Обсяг та ознаки дисципліни	Обов'язкова дисципліна професійної підготовки Форма контролю: залік Загальна кількість кредитів – 5, годин – 150, у т.ч. лекції – 28 годин, практичні заняття – 28 годин, самостійна робота – 94 години. Формат: очний (offline / face to face) / дистанційний (online). Мова викладання: українська
Консультації	Консультації проводяться відповідно до Графіку, розміщеному в інформаційному ресурсі moodle.kntu.kr.ua; у режимі відео конференцій Zoom, через електронну пошту, Viber, Telegram за домовленістю.
Пререквізити	Особливі вимоги відсутні, але ефективність засвоєння змісту дисципліни підвищиться, якщо здобувач попередньо опанував матеріал таких дисциплін як: Макроекономіка, Мікроекономіка, Гроші та кредит

1. Мета і завдання дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни «Грошово-кредитні системи» є формування у здобувачів вищої освіти теоретичних та прикладних знань про розвиток та сучасний стан грошово-кредитних систем зарубіжних країн; ознайомлення й прищеплення навичок щодо застосування інструментарію комплексного дослідження і порівняльного аналізу грошово-кредитних систем країн світу.

Завдання дисципліни полягає у:

- з'ясуванні теоретичних та правових засад функціонування грошово-кредитних систем;
- розкриття змісту основних елементів грошово-кредитних систем;
- усвідомлення змісту і цілей державної грошово-кредитної політики в соціально-економічному розвитку країни;
- розкриття теоретико-прикладних засад грошово-кредитного регулювання економіки зарубіжних країн.

2. Результати навчання

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен отримати

Інтегральну компетентність

ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми в ході професійної діяльності у галузі фінансів, банківської справи та страхування або у процесі навчання, що передбачає застосування окремих методів і положень фінансової науки та характеризується невизначеністю умов і необхідністю врахування комплексу вимог здійснення професійної та навчальної діяльності

Загальні компетентності

- ЗК01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- ЗК06. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.
- ЗК07. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
- ЗК08. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

Спеціальні компетентності

СК02. Розуміння особливостей функціонування сучасних світових та національних фінансових систем та їх структури.

СК05. Здатність застосовувати знання законодавства у сфері монетарного, фіскального регулювання та регулювання фінансового ринку.

СК06. Здатність застосовувати сучасне інформаційне та програмне забезпечення для отримання та обробки даних у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

Програмні результати навчання

ПР01. Знати та розуміти економічні категорії, закони, причинно-наслідкові та функціональні зв'язки, які існують між процесами та явищами на різних рівнях економічних систем.

ПР03. Визначати особливості функціонування сучасних світових та національних фінансових систем та їх структури.

ПР04. Знати механізм функціонування державних фінансів, у т.ч. бюджетної та податкової систем, фінансів суб'єктів господарювання, фінансів домогосподарств, фінансових ринків, банківської системи та страхування.

ПР05. Володіти методичним інструментарієм діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у т.ч. бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування).

3. Політика курсу та академічна доброчесність

Очікується, що здобувачі вищої освіти будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлювати наслідки її порушення.

При організації освітнього процесу в Центральнотукаїнському національному технічному університеті здобувачі вищої освіти, викладачі та адміністрація діють відповідно до: Положення про організацію освітнього процесу; Положення про організацію вивчення вибіркового навчальних дисциплін та формування індивідуального навчального плану ЗВО; Кодексу академічної доброчесності ЦНТУ.

4. Програма навчальної дисципліни

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Завдання
1	2	3	4
1	Тема 1. Сутність та основні елементи грошово-кредитної системи. Грошова система та її основні елементи. Еволюція грошових систем та її типи. Еволюція сучасної валютної системи. Кредитна система та її основні елементи. Грошово-кредитна політика.	20	1. Самостійно опрацювати теоретичний матеріал 2. Підготувати реферати на теми: 2.1. Особливості біметалізму та його види. 2.2. Особливості монOMETалізму та його види. 2.3. Роль золота в економічному розвитку країни 2.4. Золотий стандарт і стабільність грошово-кредитних систем. 2.5. Становлення та розвиток національної валютної системи. 2.6. Банківська криза: поняття, форми прояву та шляхи подолання.
2	Тема 2. Грошово-кредитна системи США Система грошового обігу до створення ФРС. Становлення та розвиток грошової системи США до Другої світової війни. Особливості інфляційних процесів у роки Другої світової війни та у повоєнний період. Формування і сучасна структура кредитної системи США.	20	1. Самостійно опрацювати теоретичний матеріал 2. Підготувати есе на тему: 2.1. Історія виникнення долара США. 2.2. Правовий статус і незалежність Федеральної резервної системи США.

	<p>Федеральний резервний акт 1913 р. та створення ФРС. Функції та цілі ФРС. Грошово-кредитне регулювання економіки США Сучасна монетарна політика ФРС. Особливості діяльності комерційних банків у США. Спеціальні банки США. Спеціальні кредитно-фінансові інститути. Державні кредитні установи. Грошово-кредитна політика США. Долар у ролі світової резервної валюти та її криза. Доларова зона.</p>		<p>2.3. США в період Великої економічної депресії. 2.4. Грошово-кредитне регулювання як головна функція ФРС. 2.5. Особливості банківського нагляду в США. 2.6. Система кредитної підтримки фермерів у США. 2.7. Ощадні банки та установи споживчого кредиту в США. 2.8. Державна підтримка кредитування житлового будівництва.</p>
3	<p>Тема 3. Грошово-кредитні системи країн європейського валютного союзу. Еволюція та етапи створення грошово-кредитної системи Європейського валютного союзу Система регулювання грошово-кредитних відносин Європейського валютного союзу Інфраструктура грошово-кредитної системи Європейського валютного союзу</p>	20	<p>1. Самостійно опрацювати теоретичний матеріал 2. Підготувати есе на теми: 2.1. Європейський Союз: історія створення та призначення. 2.2. Європейський центральний банк: історія створення, цілі та функції. 2.3. Фінансова система Європейського Союзу. 2.4. Європейська валютна система. 2.5. Спеціальні фінансові фонди Європейського Союзу. 2.6. Національний банк Бельгії : структура та функції. 2.7. Центральний банк Греції: структура та функції. 2.8. Центральний банк Іспанії: структура та функції. 2.9. Центральний банк Ірландії: структура та функції. 2.10. Національний банк Данії: структура та функції. 2.11. Центральний банк Італії: структура та функції. 2.12. Центральний банк Нідерландів: структура та функції. 2.13. Національний банк Австрії: структура та функції. 2.14. Банк Португалії: структура та функції. 2.15. Центральний банк Швеції: структура та функції.</p>
4	<p>Тема 4. Грошово-кредитна система Японії. Генезис грошової системи Японії. Особливості валютного становища країни. Становлення та розвиток кредитної системи Японії. Центральний банк Японії. Сучасна грошово-кредитна політика Банку Японії Комерційні банки Японії Небанківські кредитно фінансові установи. Державні спеціальні фінансово-кредитні установи.</p>	15	<p>1. Самостійно опрацювати теоретичний матеріал 2. Підготувати реферат на теми: 2.1. Історія виникнення національної грошової одиниці – японської ієни. 2.2. Правовий статус і функції Банку Японії. 2.3. Роль японських банків на світових ринках капіталу. 2.4. Особливості банківського нагляду в Японії.</p>

	Механізм грошово-кредитного регулювання в Японії.		2.5. Причини та наслідки Азійсько-Тихоокеанської фінансової кризи.
5	Тема 5. Грошово-кредитна система Китаю Еволюція грошово-кредитної системи Китаю Національна система регулювання грошово-кредитних відносин Китаю Інфраструктура грошово-кредитної системи Китаю	15	1. Самостійно опрацювати теоретичний матеріал 2. Приготувати теми для обговорення: 2.1. Центральний банк Китаю
6	Тема 6. Грошово-кредитна система Великої Британії. Еволюція грошової системи Великобританії. Готівковий та безготівковий оборот Великобританії. Міжнародна роль фунта стерлінгів і стерлінгова зона. Сучасна структура кредитної системи Англії та її розвиток. Банк Англії як центральний орган банківської системи країни. Функції Банку Англії та його сучасна грошово-кредитна політика. Особливості організації та операції комерційних банків. Спеціалізовані фінансові установи Великобританії. Механізм грошово-кредитного регулювання в Англії.	15	1. Самостійно опрацювати теоретичний матеріал. 2. Підготувати есе на теми: 2.1. Історія виникнення фунта стерлінгів. 2. Небанківський сектор у кредитній системі Великобританії. 3. Механізм дії та причини розпаду стерлінгової зони. 4. Роль Банку Англії в нагляді за комерційними банками. 5. Діяльність іноземних банків у Великій Британії. 6. Грошово-кредитне регулювання в Англії.
7	Тема 7. Грошово-кредитна система Швейцарії. Еволюція грошово-кредитної системи Швейцарії Національна система регулювання грошово-кредитних відносин Швейцарії Інфраструктура грошово-кредитної системи Швейцарії	15	1. Самостійно опрацювати теоретичний матеріал. 2. Підготувати есе на теми: 2.1. Центральний банк Китаю
8	Тема 8. Грошово-кредитна система країн європейського союзу не членів єврозони. Грошово-кредитна система Болгарії Грошово-кредитна система Польщі Грошово-кредитна система Чехії Грошово-кредитна система Угорщини Грошово-кредитна система Швеції	15	1. Самостійно опрацювати теоретичний матеріал. 2. Підготувати теми для 2.1. Центральний банк Болгарії 2.2. Центральний банк Польщі 2.3. Центральний банк Чехії 2.4. Центральний банк Угорщини 2.5. Центральний банк Швейцарії
9	Тема 9. Грошово-кредитна система ісламських країн. Грошово-кредитна система Туреччини Грошово-кредитна система Об'єднаних Арабських Еміратів Грошово-кредитна система Казахстану Грошово-кредитна система Туркменістану Грошово-кредитна система Таджикистану Грошово-кредитна система Узбекистану	15	1. Самостійно опрацювати теоретичний матеріал. 2. Підготувати есе на теми: 2.1. Центральні банки ісламських країн
	Разом	150	

5. Система оцінювання та вимоги

Види контролю: поточний, підсумковий.

Форма підсумкового контролю: екзамен.

Протягом семестру здобувач може отримати максимум 60 балів, в тому числі за перший рубіжний контроль – 30 балів, за другий рубіжний контроль – 30 балів, 40 балів виносяться на іспит.

По поточному контролю здобувач має можливість отримати бали за активність на лекційних та практичних заняттях, виявлення рівня підготовки здобувачів із зазначеної теми під час опитування, участь в лекційних дискусіях, тестування, підготовки доповіді-презентації та індивідуальних завдань.

Результати навчання, набуті шляхом неформальної, інформальної освіти зараховуються відповідно до Положення про порядок визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти в Центральнотраїнському національному технічному університеті.

Методи контролю: спостереження за навчальною діяльністю студентів, усне опитування, тестовий контроль.

При контролі на лекційних та практичних заняттях оцінці підлягають: рівень знань, продемонстрований у відповідях, виступах з доповідями-презентаціями та при підготовці індивідуальних завдань; правильність написання тестів; результати поточного опитування.

Критеріями оцінки є:

при усних відповідях:

- повнота розкриття питання;
- логіка викладання, культура мови;
- емоційність та переконаність;
- використання основної та додаткової літератури;
- аналітичні міркування, вміння роботи порівняння, висновки.

при виконанні письмових завдань:

- повнота розкриття питання;
- цілісність, системність, логічна послідовність, вміння формулювати висновки;
- самостійність виконання завдання;
- акуратність оформлення письмової роботи.

Таблиця 1

Схема нарахування балів за видами робіт

Види робіт	Максимальна кількість балів за один вид робіт	Орієнтовна кількість робіт, необхідних для одержання здобувачем максимальної кількості балів протягом семестру	Максимальна кількість балів, яку можливо отримати протягом семестру за видом роботи	В тому числі розподіл за рубіжними контролями, враховуючи розподіл балів	
				I	II
Участь в лекційних дискусіях	5	2 завдання	10	5 балів	5 балів
Поточне	5	2 відповіді	10	5 балів	5 балів

опитування («перевернутий клас»)					
Доповіді-презентації на практичних заняттях	5	2 доповіді-презентації	10	5 балів	5 балів
Тестування	5	4 тести	20	10 балів	10 балів
Підготовка індивідуальних завдань	5	2 індивідуальні завдання	10	5 балів	5 балів
Разом			60 балів	30 балів	30 балів

Участь в лекційних дискусіях, поточне опитування, доповідь-презентації на практичних заняттях, підготовка індивідуальних завдань оцінюється у 5 балів за:

- повний, розгорнутий, вичерпний виклад змісту поставленого питання або проблеми;
- повний перелік необхідних для розкриття змісту питання економічних категорій та законів;
- виявлення творчих здібностей у розумінні, викладенні й використанні навчально-програмного матеріалу;
- здатність здійснювати порівняльний аналіз різних теорій, концепцій, підходів та самостійно робити логічні висновки й узагальнення; знання історії створення таких теорій та еволюції поглядів основних представників;
- уміння користуватись методами наукового аналізу економічних явищ, процесів і характеризувати їхні риси та форми виявлення;
- демонстрація здатності висловлення та аргументування власного ставлення до альтернативних поглядів на дане питання;
- використання актуальних фактичних та статистичних даних, знань дат та історичних періодів, які підтверджують тези відповіді на питання;
- знання необхідних законів і нормативних матеріалів України, міжнародних та міждержавних угод з обов'язковим на них посиланням під час розкриття питань, які того потребують;
- знання точних назв та функцій національних та міжнародних кредитно-фінансових установ, історії їх створення і ролі при вирішенні проблем, які ставляться у конкретному питанні;
- засвоєння питань програми курсу відповідно до основної та додаткової літератури.

Відповідь знижується на 1 бал, якщо не виконано дві вимоги до відповіді на вищій бал.

Відповідь оцінюється у 0 балів за неготовність до заняття.

При виконанні тестування здобувач виконує тест з теми дисципліни, який складається з 10 тестових питань, що оцінюються в 0,5 бали кожне.

Кількість балів, одержана здобувачем вищої освіти на екзамені, додається до результатів рубіжних контролів, що разом складає оцінку знань здобувача вищої освіти з навчальної дисципліни за 100-бальною шкалою та переводиться в оцінку за шкалою ЄКТС і національною шкалою («Відмінно», «Добре», «Задовільно», «Незадовільно»).

Шкала оцінювання: ЄКТС, національна та ЦНТУ

Оцінка за шкалою ЄКТС	Визначення	Оцінка	
		За національною системою (екзамен)	За системою ЦНТУ
A	ВІДМІННО - відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок	5 (відмінно)	90-100
B	ДУЖЕ ДОБРЕ - вище середнього рівня з кількома помилками	4 (добре)	82-89
C	ДОБРЕ - в загальному правильна робота з певною кількістю грубих помилок		74-81
D	ЗАДОВІЛЬНО - непогано, але зі значною кількістю недоліків	3 (задовільно)	64-73
E	ДОСТАТНЬО - виконання задовольняє мінімальні критерії		60-63
FX	НЕЗАДОВІЛЬНО - потрібно попрацювати перед тим, як перескласти	2 (незадовільно)	35-59
F	НЕЗАДОВІЛЬНО - необхідна серйозна подальша робота		1-34

Рівень знань здобувачів вищої освіти за національною шкалою відповідає таким критеріям:

– «відмінно» – здобувач вищої освіти досконало засвоїв теоретичний матеріал, глибоко і всебічно знає зміст навчальної дисципліни, основні положення наукових першоджерел та рекомендованої літератури, логічно мислить і будує відповіді, вільно використовує набуті теоретичні знання при аналізі практичного матеріалу, висловлює своє ставлення до тих чи інших проблем, демонструє високий рівень засвоєння практичних навичок;

– «добре» – здобувач вищої освіти добре засвоїв теоретичний матеріал, аргументовано викладає його, володіє основними аспектами з першоджерел та рекомендованої літератури, має практичні навички, висловлює свої міркування з приводу тих чи інших проблем, але припускається певних неточностей і похибок у логіці викладу теоретичного змісту або при аналізі практичного матеріалу;

– «задовільно» – здобувач вищої освіти, в основному, володіє теоретичними знаннями з навчальної дисципліни, орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, але непереконливо відповідає, додаткові питання викликають невпевненість або відсутність стабільних знань; відповідаючи на запитання практичного характеру, виявляє неточності у знаннях, не вміє оцінювати факти та явища, пов'язувати їх із майбутньою діяльністю;

– «незадовільно» – здобувач вищої освіти не опанував навчальний матеріал дисципліни, не знає наукових фактів, визначень, майже не орієнтується в

першоджерелах та рекомендованій літературі, наукове мислення відсутнє, практичні навички не сформовані.

Для переводу підсумкової оцінки за вивчення навчальної дисципліни, вираженої у балах, у екзаменаційну (залікову) оцінку за національною шкалою та в екзаменаційну (залікову) оцінку за шкалою ЄКТС використовується шкала.

6. Рекомендована література

1. Герасимчук З. В. Грошово-кредитні системи зарубіжних країн: навчальний посібник. Херсон: ОЛДІ-ПЛЮС. 2015, 572с.

2. Гроші та кредит : підручник. За заг. ред. М. І. Савлук. 6-те вид., перероб. і доп. Київ: КНЕУ, 2011. 589 с.

3. Ільчук П.Г. Гроші та кредит: підручник. Львів: Сорока. 2016, 410 с.

4. Мельник П. В. Банківські системи зарубіжних країн: підручник. Київ: Алерта, Центр учбової літератури, 2010. 589 с.

5. Сороківська З.К., Балянт Г.Р. Грошово-кредитні системи зарубіжних країн. Тернопіль. ТНЕУ. 2018. 208с.

Розглянуто і схвалено на засіданні кафедри фінансів, банківської справи та страхування, Протокол №1 від «29» серпня 2023 р.